

COMMISSION DE
L'INFRASTRUCTURE, DES
COMMUNICATIONS ET DES
ENTREPRISES PUBLIQUES

du

MARDI 17 JANVIER 2012

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
INFRASTRUCTUUR, HET
VERKEER EN DE
OVERHEIDSBEDRIJVEN

van

DINSDAG 17 JANUARI 2012

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 15.46 uur en voorgezeten door mevrouw Sabien Lahaye-Battheu.
La séance est ouverte à 15.46 heures et présidée par Mme Sabien Lahaye-Battheu.

01 Vraag van de heer Peter Dedecker aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "het toegenomen aantal gekraakte Belgische websites" (nr. 8085)

01 Question de M. Peter Dedecker au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "l'augmentation du nombre de sites internet belges piratés" (n° 8085)

01.01 **Peter Dedecker** (N-VA): Mijnheer de minister, het is inderdaad een vraag van enige tijd geleden ondertussen. Ik verwijs daarvoor naar de uitspraken destijds van de heer Christian Van Heurck, coördinator van het Belgisch Computer Emergency Response Team, het CERT.be.

De heer Van Heurck stelt dat het aantal Belgische sites dat gehackt wordt heel snel toeneemt. Dat geldt zowel voor kleine websites van particulieren, hobbyisten, waar ik mezelf ook wel toe kan rekenen, maar ook voor grotere professionele websites zoals Canvas of Muziekcentrum Vlaanderen. Ook zij werden recent het slachtoffer van krakers. Het CERT gaf aan dat ze op twee weken tijd maar liefst 3 500 particulieren en bedrijven moesten aanschrijven met de melding dat hun website gekraakt was. Dit is toch een niet te onderschatten aantal.

De heer Van Heurck stelde dat op die meldingen slechts weinig respons komt. Vandaar de volgende vragen.

Ten eerste, die cijfers geven een momentopname weer. Het is de weergave van het aantal gekraakte websites op twee weken tijd. Over welke cijfers beschikt u op langere termijn en kunt u een evolutie afleiden uit die cijfers?

Ten tweede, in hoeverre zijn de daders, die krakers, bekend bij het CERT of bij de gerechtelijke diensten? In hoeveel gevallen zijn er de voorbije jaren gerechtelijke of andere procedures gestart tegen Belgen of buitenlanders? Ik weet ook dat het voor Koreanen die hier een grote groep van uitmaken, natuurlijk niet evident is. Doch, in hoeverre werkt het CERT samen met de FCCU, de Federal Computer Crime Unit?

Ten derde, belangrijker misschien nog dan repressie is preventie. Vandaar ook het belang van de bewustmaking van een zekere veiligheidscultuur bij gebruikers en website-eigenaars. Ik denk dat dit een belangrijk punt is om op in te zetten. Het CERT doet daarin al een aantal zaken. Ik vraag me af in hoeverre het niet efficiënter zou zijn om hierin samen te werken met de Belgische of andere hosting providers, voor enerzijds sensibilisering van die website-eigenaars, en anderzijds het snel offline halen van een gekraakte website, waarbij er natuurlijk op kan worden toegezien dat die website niet meteen online komt zonder dat er veiligheidsmaatregelen uitgevoerd worden. Hoe staat u daar tegenover? Beschikt u over informatie in verband met mijn vragen?

01.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik heb gemerkt er dat er inzake CERT, Computer Emergency Response Team, enige onduidelijkheid bestaat.

CERT werd opgericht en de *funding* ervan werd verzekerd. Alles verliep een beetje experimenteel en ik denk niet dat het al helemaal gestructureerd is. Als ik alles goed bekijk, zit men toch nog in de samenwerkingsfase en heeft het CERT zijn plaats nog niet echt verworven.

Ik vergelijk het een beetje met de samenwerking tussen de veiligheidsdiensten en de inlichtingendiensten. Die gebeurde ook zo incidenteel. Mensen zaten samen en pas na een aantal jaren heeft de regering dat tamelijk hecht gestructureerd. Dat is voor het CERT nog niet echt het geval. Op dit ogenblik is het zelfs nog niet voor 100 % duidelijk wat elk ministerie moet bijbrengen om het CERT te laten werken.

Een tweede vaststelling is dat dit een problematiek is die toeneemt. Wij mogen daarover niet naïef zijn. Er zijn natuurlijk grappige toepassingen, zoals iemand die het leuk vindt om een website te hacken. Degene van wie de website is, vindt dat wel niet leuk, maar dat is nog vrij onschuldig.

Er zijn echter ook politieke en economische elementen, zoals bedrijfsspionage, die ernstig zijn en waarmee men rekening moet houden, los van het feit dat er zich ook op het vlak van privacy problemen kunnen voordoen, dat mensen daarvan het slachtoffer kunnen zijn.

Enerzijds, zit het nog in een experimentele fase. Dat is misschien wat sterk gezegd, maar het is toch nog niet echt goed gestructureerd en op zijn plaats gekomen. Ik zeg niet dat het niet goed gestructureerd is op zich, maar het zit nog niet in de structuren ingebed. Anderzijds, neemt de problematiek toe.

Het is misschien onoverkomelijk dat ik zal moeten zeggen dat het niet het CERT is, maar een andere dienst. Ik weet niet of dit vermijdbaar is. Ook bij de inlichtingendiensten heeft men dat vaak, maar ik moet toch nog nadenken hoe men dat het beste zou kunnen doen.

Concreet, het cijfer van 3 500 is het aantal mails dat wordt verzonden om mensen te informeren en hen van goede raad te voorzien. Dat is dus niet het aantal gehackte websites.

Men zegt mij dat er een handvol gekraakte websites zijn, maar ik weet natuurlijk niet wat een handvol gekraakte websites precies inhoudt. Het cijfer van 3 500 slaat niet op het aantal gekraakte websites, zoniet zou dat inderdaad wel een extreem hoog aantal zijn.

Het gaat dus over 3 500 mails. Men doet dat continu. Men heeft het aantal mails wel verminderd naar 50. Ik beseft dat dit een beetje tegenstrijdig is in mijn antwoord. Van eerst 3 500 naar 50, betekent dat men die maand toch enige dreiging extra zag. Dat is ook de bedoeling, het CERT monitort dat continu. Wanneer men daar gehackte gebruiksgegevens op plaatst, gaat men een aantal bronnen volgen en probeert men daarin op te treden.

Klachten dienen bij de politie ingediend te worden. Het CERT heeft voorzover ik weet geen politiebevoegdheid: de enigen die een klacht kunnen indienen zijn de eigenaars van de websites of mensen van wie de informatie daarop staat. Het CERT kan officieel ook geen klacht indienen, tenzij ik mij vergis. Ik zie niet in waarom dit op termijn niet zou kunnen, want het is toch een publieke dienst. Zij zeggen een dienst te zijn voor informatie over computerbeveiliging en niet bevoegd te zijn om meer te doen.

De eerste vraag die wij moeten stellen is of dat genoeg is. We zullen dat met hen bespreken. Ik ga daar niet eigenwijs zelf over beslissen: we moeten de mensen van het CERT en van de Computer Crime Unit bijeenzetten en vragen of zij tevreden zijn met de huidige werkwijze. Als dat het geval is, als het CERT de FCCU kan verwittigen en die pakt het aan, dan is er voor mij geen probleem. We moeten niet veranderen om te veranderen, al moeten we dat wel weten. Het CERT zelf zegt dat de samenwerking tussen FCCU en CERT goed verloopt. Indien nodig kan het CERT extra informatie verstrekken aan de FCCU in geval van een lopend onderzoek. Misschien loopt dat goed, maar het zijn toch twee instanties.

Nog eens, het CERT, zegt men, heeft ten aanzien van haar taak op het gebied van bewustmaking in een aantal projecten en acties voorzien voor 2012. Een goede of betere samenwerking met de hosting providers vormt daarbij een zeer belangrijke schakel. Zij zien zich echt als een facilitator: iemand die helpt, iemand die coördineert is nog veel gezegd, en informatie geeft. Erop toezien, ter illustratie, dat een website pas weer online kan als de nodige veiligheidsmaatregelen zijn genomen, is geen taak voor het CERT. Daarmee hebben ze niet gezegd dat dit niet goed zou zijn, maar dan moet men een wetgever hebben die dat kan. Dan rijst de vraag wie gedurende een bepaalde periode die toelating kan ontfangen en dan daarna het fiat kan geven om er weer op te mogen. Dat moet een officiële instantie zijn, dat kan men niet zomaar, maar die

bestaat op dit moment niet. Het CERT kan dat in elk geval niet. Natuurlijk moeten bedrijven met een website zelf altijd eerst verantwoordelijkheid dragen. Zij blijven de eerste verantwoordelijken: men moet opletten om niet alles over te nemen.

Ik concludeer dat er geleidelijk aan meer aandacht aan moet worden besteed. Dat is een veiligheidsrisico voor de komende jaren. We hoeven daar niet paniekerig over te doen, dat zou niet juist zijn. Bovendien, typisch voor beschermde gegevens, eens ze op straat liggen, is geen mens er nog in geïnteresseerd. U weet dat de Provobeweging ooit in Amsterdam het stadhuis heeft overvallen en er een hele vrachtwagen documenten uit heeft weggehaald. Dat was nog vóór de wet op de openbaarheid van bestuur. Zij zouden alles bekendmaken. Enkele maanden later hebben ze heel voorzichtig langs een achterdeur alles teruggebracht: er zat niets tussen dat de moeite waard was om in de krant te zetten.

Men moet de zaak ook een beetje relativëren. Als men denkt iets geheim te moeten houden, is het vaak geen geheim meer.

Het is wel waar dat men voorzichtig moet zijn met fabrieksgeheimen en dergelijke meer. Wij mogen niet naïef zijn. We hoeven ook niet paniekerig te zijn. Het is een probleem dat zich iets meer voordoet, denk ik. Men heeft mij dat ook gezegd op de eerste vergadering die ik op het ministerie had. We zullen met de FCCU en de CERT aan tafel zitten en we zullen zien wat hun suggesties zijn.

Wij moeten de initiatieven vooral verankeren. Een en ander is incidenteel gegroeid. Dat is logisch, maar het is iets blijvends. We moeten de structuur dus definitiever en stabiel maken.

01.03 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ben het ermee eens dat het na al die jaren tijd wordt om de initiatieven te verankeren. Internet is niet meer nieuw. Websites kraken is niet meer nieuw. Dat dateert reeds van 2000 of daarvoor. Ik denk dat de tijd is gekomen om het initiatief daadwerkelijk te verankeren.

Ik verwees naar een artikel op Datanews waarin de heer Van Heurck inderdaad zei dat men maar liefst 3 500 particulieren en bedrijven had moeten aanschrijven met de boodschap dat hun website was gehackt.

01.04 Minister Johan Vande Lanotte: Hier zegt hij het anders. Het is opmerkelijk dat het er dan maar 50 zijn. Het aantal zal tussen de twee liggen.

01.05 Peter Dedecker (N-VA): Dat is heel goed mogelijk.

U zei dat de CERT zeker wil samenwerken met *hosters*. Dat is natuurlijk wel vrij algemeen en vaag. Het zou interessant zijn te weten hoe dat concreet in zijn werk zal gaan.

Met wat u voorts zei over het wettelijk kader, hebt u inderdaad een punt. Dat komt niet alleen hier ter sprake, maar bijvoorbeeld ook als er op websites illegale content te vinden is.

In de VS beschermt men daar de *hoster*. Als een gerechtelijke instantie een klacht indient bij de *hoster* met de melding dat er illegale content te vinden is en de vraag om dat offline te halen, dan is de *hoster* op dat moment beschermd tegen klachten van zijn klant.

Het kan zijn dat de website onterecht offline werd gehaald, wegens illegale content of onveiligheid, waardoor de *hoster* problemen met zijn klanten krijgt, omdat hij niet aan zijn contract voldoet. In de VS is men beschermd tegen dergelijke klachten, als het bevel van een officiële instantie komt.

Ik denk dat het tijd wordt om ook in België naar dergelijke maatregelen te kijken. Ik hoop dat ik daarvoor ook op uw kan rekenen.

01.06 Minister Johan Vande Lanotte: (...)

01.07 Peter Dedecker (N-VA): In de Verenigde Staten geldt hetzelfde als bij ons. Als ik klant ben bij een *hoster*, dan is die *hoster* niet verantwoordelijk voor wat ik op mijn website zet, uiteraard niet. In zekere zin is hij daar dus inderdaad neutraal in.

01.08 Minister Johan Vande Lanotte: Maar hij is ook niet verantwoordelijk als hij het eraf neemt. Door een

aantal zaken is hij in de Verenigde Staten ook niet verantwoordelijk. Ik probeer te zoeken naar het verschil tussen de Verenigde Staten en ons.

01.09 Peter Dedecker (N-VA): Welnu, bij ons is er eigenlijk geen echte regeling. Dat is het probleem. Nergens is bepaald of de *hoster* al dan niet verantwoordelijk is. Er is gewoon geen echte regeling of die is vrij vaag.

Als er hier een probleem is met een website, dan gaat de politie aankloppen bij die *hoster*. Soms wordt ook bij de verkeerde persoon aangeklopt, bijvoorbeeld bij de eigenaar van de domeinnaam en niet op de plaats waar de bestanden fysiek *gehost* worden. Dat komt hier op zich al veel voor.

Daarnaast, als hier aan de *hoster* gevraagd wordt om die bestanden offline te halen, dan is de *hoster* niet beschermd tegen klachten van zijn klant.

01.10 Minister Johan Vande Lanotte: We zullen dat bekijken. We geven uw wens door.

01.11 Peter Dedecker (N-VA): Dank u wel.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

02 Vraag van de heer Peter Dedecker aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "het geven van prioriteit aan sms-verkeer bij rampen" (nr. 8086)

02 Question de M. Peter Dedecker au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la priorité donnée aux communications par SMS en cas de catastrophe" (n° 8086)

02.01 Peter Dedecker (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag gaat over een aankondiging van uw voorganger, die wellicht in de eerste maanden nog af en toe ter sprake zal komen, want hij heeft heel veel aangekondigd. Zo kondigde hij ook, naar aanleiding van het Pukkelpopincident, de resultaten aan van een overleg met de mobiele telecomoperatoren.

Op dat overleg werd besloten om bij dergelijke rampen, met een massa mensen, via cell-broadcasting niet alleen de aanwezigen, maar ook de familie en andere betrokkenen te waarschuwen en op te roepen. Via een sms naar een gratis, verkort nummer kan men laten weten dat men ongedeerd is. Op die manier kunnen familie en verwanten gewaarschuwd worden.

Hierbij zou men voorrang geven aan dat soort sms-verkeer of aan sms-verkeer in het algemeen, ten nadele van bellen en mobiel internetten. Misschien is dat technisch niet mogelijk, al gaat het toch over een ander kanaal. Hoewel ik ervan overtuigd ben dat dit een en-enverhaal moet zijn, waarbij ook alternatieve technologieën beschikbaar gesteld kunnen worden, zoals een snel uitrolbaar ad hoc wifi-netwerk — tegenwoordig hebben de meeste mensen ook al een smartphone waarmee zij op een wifi-netwerk kunnen —, is het sms'en naar een verkort nummer een stap in de goede richting.

Hierbij rijzen echter ook een aantal vragen. In een open, vrije, democratische samenleving is het belangrijk om dergelijke voorrangsregels, en dus het benadelen van ander verkeer, heel strikt onder controle te houden. Denk maar aan de discussies rond netneutraliteit, waarover wij het al enkele keren gehad hebben. Ik verwijs ook naar de Arabische lente. Toen heeft men er niets beters op gevonden dan de sociale media en het mobiele internet, die een ware *enabler* voor het protest waren, plat te leggen.

Uiteraard kunnen wij ons land, ondanks het in stand houden van een bij definitie niet-democratisch instituut als de monarchie, niet met dergelijke regimes vergelijken, maar toch lijkt het mij belangrijk in de nodige garanties te voorzien om te vermijden dat men protest als een ramp zou aanzien en dergelijke mechanismen in actie zouden treden. Ik heb wel vertrouwen in de meeste instanties op dat vlak. Vertrouwen is goed. Controle is echter beter, zowel proactief als achteraf.

Ik zou graag van u enige toelichting over dat mechanisme krijgen. Wanneer treedt het in actie en op welke basis? Wat gebeurt er precies? Gaat het om het volledig blokkeren van bepaald verkeer om ruimte te geven aan sms-verkeer of louter om het geven van prioriteit waarbij het verkeer, bij beschikbaarheid van capaciteit, in geen geval geblokkeerd wordt? Alles zou in dat geval dus mogelijk blijven, maar men geeft wel voorrang

in een speciaal geval. Hoe gebeurt de democratische controle vooraf en achteraf? Ik neem aan dat die vooraf snel en minimaal moet zijn en achteraf vrij uitgebreid.

02.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mevrouw de voorzitter, ik ben niet voor honderd procent overtuigd van de haalbaarheid om heel veel voorrangsregelingen uit te werken, noch van de realiteitszin ervan. Er wordt thans een plan uitgewerkt door het Crisiscentrum. Daarmee wordt uw eerste en belangrijkste vraag beantwoord.

De vraag stelt zich inderdaad waar de crisis begint en waar zij eindigt als men voorrang begint te geven aan de een of de ander. Kan men dit toepassen bij grote betogingen? Zo is er op 30 januari een grote manifestatie. Men zou er dus kunnen voor zorgen dat betrokkenen niet met mekaar kunnen sms'en omdat dit een crisissituatie is. Ik ben niet echt bang dat dit allemaal zal worden toegepast, maar het is op zijn minst een legitieme, democratische overweging. Dit is het belangrijkste antwoord.

Pas als het Crisiscentrum van de regering beslist dat wij ons in een rampsituatie bevinden — dit is in protocollen uitgewerkt met verschillende niveaus — worden ook de maatregelen inzake sms'en toegepast. Ik denk dat dit een belangrijk gegeven is omdat er sowieso een grote rem staat op het uitroepen van een crisissituatie. Naderhand is daarop ook een democratische controle. Er is immers geen enkele grote ramp waarover achteraf niet wordt geïnterpelleerd of gediscussieerd.

Ten gronde, ik heb zelf ervaring met het beheer van een aantal grote rampen, hetzij als kabinetschef, hetzij als minister van Binnenlandse Zaken. Om data- en voiceverkeer toe te laten, hebben wij de hulpdiensten met ASTRID uitgerust. Er bestaan nog veel discussies over ASTRID. Dit zal ook eeuwig en altijd zo blijven, meen ik. Dit systeem moest ons toelaten om het verkeer tussen de hulpdiensten gestroomlijnd te beheren. Er kunnen groepen worden samengesteld zodat kan worden bepaald wie nog met wie kan communiceren. Het was immers de bedoeling om de hulpdiensten met mekaar te kunnen laten communiceren.

Wat de civiele toepassingen betreft, meen ik in alle eerlijkheid dat men zichzelf een klein beetje overschat. Men zou voorrang willen geven aan bepaalde personen, maar vooraleer men dit heeft bereikt, is de ramp al lang voorbij. Op Pukkelpop was men bijvoorbeeld gedurende drie uur *out* maar het duurt ook twee tot drie uur vooraleer alles georganiseerd raakt. De mensen blijven uiteraard ongerust, maar de eerste problemen duiken op als op het radionieuws wordt gezegd dat er zich een grote ramp heeft voorgedaan. Binnen de tien minuten ligt heel de boel dan plat.

Het is dan dat de mensen in paniek geraken. Ze horen niets. Ze weten niets. Als men dan met groepen moet beginnen werken dan leidt dat tot niets. Men overweegt wel een maatregel, een zeer vlugge ingreep waarbij men de capaciteit van wat men kan verzenden onmiddellijk lineair kan verminderen. Iedereen die daar met een mobilfoon zit, zal nog een korte sms kunnen doorsturen, maar geen foto of grote boodschappen meer. Zo lees ik dat. Een van de overwogen maatregelen is het beperken van de transmissiecapaciteit van het individuele gebruik. De eerste die zal reclameren is de journalist die er als bij toeval was en een foto naar zijn redactie wil doorsturen en zal vaststellen dat het niet lukt. We zullen meteen een debat over persvrijheid krijgen. Het enige wat je daarop kan antwoorden is: nu kan je zelfs niet sms'en.

Dus, het doorsturen van afbeeldingen, foto's, korte filmpjes en dergelijke zou men onmiddellijk blokkeren terwijl men de kleine boodschappen doorlaat. Ik kan mij inbeelden dat het technisch mogelijk is. Ik heb al wat ervaring met rampenbeheersing. Dat is een heel strakke organisatie. Men moet de hulpdiensten organiseren, de mensen ter plaatse, slachtoffers, familie van slachtoffers, maar ook al de belendende zaken, zorgen voor ambulances die in ziekenhuizen komen, enzovoort. Het gaat niet om dan de gsm-operatoren te moeten uitleggen wie wat moet doen. Men kan dat ook niet waarmaken. Er is teveel werk. Er is een heel gedisciplineerde aandacht nodig. Wat dat betreft, ben ik sceptischer. Voor mij zijn alle voorstellen goed maar ik ga ze toch wat kritisch bekijken.

Ik was aanwezig tijdens de aircrash in Oostende. Daar zijn negen mensen gestorven. Ik was toen minister. De gouverneur geraakte daar niet. Hij zat vast. Ik kon niemand bellen. We zijn ter plaatse gegaan, de commandant van de rijkswacht was daar, de luchthavencommandant. Wij hebben instructies gegeven zoals welke zaal ontruimd moest worden, wie wat zou doen en de rijweg van de ambulances. Dan moet men ervoor zorgen dat het gehandhaafd blijft voor een lange periode. Dan begint het terrein zich lichtjes te herstellen. Op dat moment, als men zeker is dat het dat doet, want er komen continu kleine vragen, dan kan men zich met die andere zaken bezighouden.

In deze wil men dus een maatregel nemen op het moment dat het al een stuk voorbij is. Bij Pukkelpop was de massa groter. Er waren 30 à 40 000 mensen die er moeilijker weg konden. Zij hadden gepland om daar te blijven.

De maatregel die men hier noemt, namelijk het volume aanpassen voor iedereen, lineair, is meen ik de meest realistische. Ik zal het bekijken. Het plan is nog niet klaar, men is ermee bezig. Men heeft contact gehad met het BIPT. Gezien mijn ervaring zal ik het mij permitteren vrij kritisch te bekijken of dit nu echt zal gaan. We moeten op dat moment wel zorgen voor *first things first*, heel de organisatie van de hulpdiensten komt eerst. Dat vind ik essentieel.

02.03 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor uw alweer uitgebreid antwoord. Als ik het goed begrijp maakt u toch wel serieuze kanttekeningen bij het aankondigingsbeleid van uw voorganger.

02.04 Minister Johan Vande Lanotte: Dat is een beetje overdreven. Ik ben gewoon realistisch, laat ons bekijken wat het is.

02.05 Peter Dedecker (N-VA): Ik zal het vriendelijk stellen door te zeggen dat uw voorganger een beetje op wolkjes liep.

Nu, het is inderdaad een feit dat zoiets snel moet gaan. Na uren zou het inderdaad te laat zijn. Het zou een kant-en-klaar draaiboek moeten zijn, een vast verkort nummer dat permanent beschikbaar is. Iedereen moet van tevoren weten welk nummer het is als er iets gebeurt. Dat zijn zaken die achteraf niet meer moeten worden afgesproken.

02.06 Minister Johan Vande Lanotte: Dat is het eerste wat men vergeet.

02.07 Peter Dedecker (N-VA): Dat is inderdaad het eerste wat men vergeet. Als ik echter verwijs naar Pukkelpop, daar waren nog altijd die grote schermen beschikbaar. "Sms oké" naar het verkort nummer, meer moet dat natuurlijk niet zijn. Als een mensenmassa ergens naar buiten stroomt in een crisissituatie kan men een dergelijke boodschap lanceren. Zelfs als maar 10 of 20 % van de mensen dat effectief doet, dan nog kan men daar heel wat mensen mee geruststellen. Ik zie er dus wel iets in.

02.08 Minister Johan Vande Lanotte: Dat is dus een transmissienummer om te sms'en?

02.09 Peter Dedecker (N-VA): "Sms oké naar 3310" om maar iets te zeggen bijvoorbeeld. Dan weet je aan de hand van het nummer van waar het bericht verstuurd is dat de betrokkene oké is. Dat kan iets heel simpels zijn.

02.10 Minister Johan Vande Lanotte: Wie leest dat bericht?

02.11 Peter Dedecker (N-VA): Dat zou dan geschikt zijn voor familie en aanverwanten die op een website van het crisiscentrum het nummer van hun zoon of dochter kunnen ingeven en zien dat die zich aangemeld heeft waardoor ze gerust kunnen zijn. Men kan hen dan niet bereiken door te bellen maar men merkt wel dat de betrokkene oké is.

02.12 Minister Johan Vande Lanotte: Een oké-nummer.

02.13 Peter Dedecker (N-VA): Een oké-nummer, ik dacht dat uw voorganger inderdaad zoiets aangekondigd had. Er is een ding waar we zeker op moeten letten. U suggereert om de snelheid lineair te verlagen. Sms en internet 3G zijn twee aparte soorten verkeer. Die zitten niet in hetzelfde kanaal. Het is niet zo dat men zomaar het ene kan verlagen om het andere meer ruimte te geven. Bij internet kan men dat natuurlijk wel. Dat is een standaardpraktijk die bijvoorbeeld Base ook toepast. Iedereen krijgt iets minder maar raakt er wel door. Niemand krijgt dus met *starvation*, zeg maar uithongering, te maken. Internet 3G is nog net iets minder ingeburgerd dan zo'n simpele sms oké. Daar zal men dus iets meer voor moeten zien te vinden. In neem aan dat uw voorganger wel aan Twitter zal gedacht hebben. Ik weet echter dat u daar iets minder in ziet.

02.14 Minister Johan Vande Lanotte: Op het door u bedoelde moment werkt ook Twitter niet.

02.15 Peter Dedecker (N-VA): 3G kwam er toen, tijdens de ramp op Pukkelpop, vrij goed door.

02.16 Minister Johan Vande Lanotte: U moet desgevallend echter al een Twitteraccount hebben.

02.17 Peter Dedecker (N-VA): U moet inderdaad al een Twitteraccount hebben. Dat is ook wat ik bedoel. Twitter en internettoepassingen zijn lang niet zo goed ingeburgerd als sms. Sms is inderdaad voor iedereen, voor Jan Modaal. Iedereen kan ermee overweg.

02.18 Minister Johan Vande Lanotte: De eerste boodschap die zou moeten worden meegegeven, is om niet te bellen maar enkel te sms'en. Zulks is de eerste boodschap die zou moeten worden meegegeven. Hoe geven we een dergelijke boodschap echter door aan 30 000 mensen die in paniek zijn?

02.19 Peter Dedecker (N-VA): Ik weet het. Evident zal het zeker niet zijn.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Vraag van de heer Peter Dedecker aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de sms-terminatietarieven in België en Europa" (nr. 8089)

03 Question de M. Peter Dedecker au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "les tarifs de terminaison des SMS en Belgique et en Europe" (n° 8089)

03.01 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, op 6 oktober jongstleden presenteerde BEREC, de Body of European Regulators for Electronic Communications, de Europese vrienden van onze BIPT, in Brussel de resultaten van de plenaire vergadering van 29 en 30 september eerder dit jaar in Barcelona. In de *speaking notes* van die presentatie stelt de heer Chris Fonteyn dat BEREC een rapport goedkeurde, handelend over onder andere de terminatietarieven die in de verschillende Europese landen aangerekend worden inzake het sms-verkeer. Eerder, bij de bespreking van uw beleidsnota, hadden we het al over de terminatietarieven voor voice, maar deze vraag gaat specifiek over sms.

Dat rapport stelt dat het gemiddeld sms-terminatietarief in december 2010, 3,33 cent per sms bedroeg, maar een gedetailleerd rapport, uitgesplitst per lidstaat, werd nog niet publiekelijk vrijgegeven.

Mijnheer de minister, wat is volgens de officiële cijfers de plaats van België in de ranking van goedkoopste sms-terminatietarieven in Europa, op hoeveel geanalyseerde landen in het totaal?

Als u het gemiddeld sms-terminatietarief in België vergelijkt met onze buurlanden, komt België volgens u dan goed uit dat rapport? Ik kijk uit naar uw reflecties daarover.

03.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer Dedecker, in de rangschikking staan wij op de 16de plaats van de 25 landen. Daaruit moeten we dus concluderen dat de tarieven in 15 landen goedkoper zijn. Zo moeten we dat interpreteren. De bedragen liggen echter zeer dicht bij elkaar. Het onderscheid is niet zo groot, maar we staan 16de op de 25. Het is zoals in de koers: wie in de sprint 16de is en dicht bij de eerste, heeft er toch nog 15 voor zich staan.

Er is wel iets speciaals, want met die afgiftetarieven is het inderdaad een beetje anders dan met voice, omdat de Europese Unie op dit moment sms niet als een door de nationale regulator te onderzoeken markt beschouwt. Doordat het niet verplicht is, moeten wij al heel veel kunnen aantonen om er iets aan te mogen doen. Wij moeten dan bijvoorbeeld marktdominantie en dergelijke meer kunnen aantonen.

Wat prijzen betreft, onze sms'en zijn vrij goedkoop geworden. Het aantal gratis sms'en dat men gratis kan krijgen, is heel groot. Het is niet meer zoals vroeger, toen men zich niet ervan bewust was hoeveel sms'en kosten en men op het eind van de maand veel moest betalen. Heel veel promoties houden een groot aantal goedkope of gratis sms'en in.

De behoefte van de regulator om de markt echt te onderzoeken, zal waarschijnlijk niet zo groot zijn. Ik heb dat niet aan de regulator gevraagd. Ik wil dat wel doen, maar ik vermoed dat ik het antwoord ken.

Ook hier zijn de terminatietarieven niet evident. Waarom moet men dat nog hebben, als men de mensen rond de oren slaat met gratis sms'en? Waarom blijft men die terminatietarieven dan nog aan elkaar betalen? Het betekent per definitie bijna altijd dat de grootste speler daaraan wint. De grootste speler heeft altijd het meest. Dat is een statistisch gegeven.

Wij zullen het BIPT vragen wat het volume aan sms'en is, wat de markt van sms'en nu nog opbrengt. Die opbrengsten zijn immers spectaculair gedaald, ook door de gratis politiek.

Wat betekenen de terminatietarieven voor de bedrijven? Over hoeveel gaat dat? Hoeveel kost dat? Kunnen wij dat wel regelen?

Zonder dat het BIPT aanduidt dat er hier een belangrijke marktdistorsie is, ben ik zelfs niet zeker dat wij dat nog kunnen regelen. Het is immers een geliberaliseerde markt met concurrentie en als wij niet kunnen aantonen dat de markt niet werkt, zal het heel lastig zijn om enige regulering op te leggen. Ik zeg dat nu onder voorbehoud, maar ik meen wel dat het zo is.

Wat de 15de plaats op 25 betreft, wij zouden beter de eerste zijn. Het scheelt niet veel in omvang, dus wij mogen een en ander niet dramatiseren.

03.03 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb een aantal reacties daarop. Ten eerste, u zegt dat u de marktdominantie moet aantonen, vooraleer u zult ingrijpen.

03.04 Minister Johan Vande Lanotte: De Europese Commissie zegt dat.

03.05 Peter Dedecker (N-VA): Inderdaad, de Europese Commissie stelt dat en ik neem aan dat u dat beaamt.

03.06 Minister Johan Vande Lanotte: De Europese Commissie zegt welke markten men onder controle moet houden. Dat betekent dat men voor de andere markten moet vragen of dergelijke maatregelen mogen. Men mag die niet zonder toestemming uitvoeren. Voor sms'en hebben twee landen dat gedaan, maar het heeft tot niets geleid.

Het moet worden gevraagd. Europa moet het toestaan.

03.07 Peter Dedecker (N-VA): Er mag inderdaad worden ingegrepen. Europa moet het echter toestaan. Het moet echter worden gedaan op basis van een marktanalyse waarin wordt bewezen dat de betrokkene dominant is op een markt en dat een markt niet concurrentieel is.

03.08 Minister Johan Vande Lanotte: Dominantie en gebrek aan concurrentie werken inderdaad marktverstoring. Zelfs de prijs kan worden aangewend als reden voor onderzoek. Het moet echter heel concreet worden medegedeeld.

U moet weten dat de Europese Commissie, wanneer zij slechts een aantal markten heeft gedefinieerd, ervan uitgaat dat iedereen dat weet. Wat natuurlijk psychologisch is. Wanneer de Europese Commissie zeven markten aangeeft die moeten worden onderzocht en andere landen vragen om dat ook bij hen te doen, betekent dat ook dat aan de Europese Commissie wordt aangegeven dat zij haar werk niet goed heeft gedaan. We krijgen dus een psychologisch nadeel.

03.09 Peter Dedecker (N-VA): U hebt nog collega's, die opperen dat de Europese Commissie haar werk niet goed heeft gedaan.

03.10 Minister Johan Vande Lanotte: Iets dergelijks aan de Europese Commissie mededelen, is psychologisch gezien natuurlijk niet altijd de beste manier.

03.11 Peter Dedecker (N-VA): Dat is inderdaad een feit.

Op het vlak van marktdominantie zijn sms en voice heel sterk aan elkaar gerelateerd. Er kan worden gesteld

dat op de retailmarkt zowel voice als sms concurrentieel zijn. U hebt aangegeven dat de prijzen ter zake vrij laag zijn.

Er is echter ook de terminatiemarkt. Net zoals bij voice zal elke operator in een sms-markt monopolist op zijn eigen aflevermarkt zijn. Het is dus triviaal dat er ter zake een marktdominantie is en dat een operator monopolist op zijn eigen markt is.

Sms'jes zijn ondertussen vrij goedkoop voor de particulieren, zeker bij de grote packs. Zulks geldt echter niet voor applicaties. Ik denk bijvoorbeeld aan sms-parkeren. Op voornoemd vlak loopt ons land een stuk achter. Indien het immers zoveel kost om een sms op de gsm van de gebruiker af te leveren, moet bedoelde kostprijs worden doorgerekend. Soms komt een en ander duurder uit in sms'jes.

03.12 Minister **Johan Vande Lanotte**: Naar ik meen, worden de *termination rates* niet doorgerekend, of toch niet rechtstreeks. Zij zijn niet bij de sms bijgevoegd. De *termination rates* zijn tarieven tussen bedrijven. Zij worden echter meestal niet aan de consument doorgerekend.

03.13 **Peter Dedecker** (N-VA): Het ligt natuurlijk aan de operator. Indien ik klant bij een operator ben, zal hij mij natuurlijk een commercieel aanbod doen. Hij zal, afhankelijk van het tariefplan dat ik neem, voor mij al dan niet de *termination rate* betalen.

03.14 Minister **Johan Vande Lanotte**: Naar ik meen, betalen alle operatoren de *termination rate*.

03.15 **Peter Dedecker** (N-VA): De meeste operatoren betalen de *termination rates* inderdaad in geval van packs. Een *application service provider*, die bijvoorbeeld het sms-parkeren beheert, zal ook niet bellen. Hij neemt geen belplan. Hij neemt enkel een sms-plan. Hij zal wel voor zijn sms'jes moeten betalen, aangezien in het andere geval de operator er niets aan heeft. In bedoelde prijs zal natuurlijk ook de *termination rate* worden doorgerekend.

Ter zake had ik graag verwezen naar een studie van onze Franse collega's, met name van de Franse telecomregulator ARCEP, die heeft berekend dat het afleveren van een bericht op het netwerk van een andere operator slechts 0,4 eurocent kost.

Volgens een studie van Cullen International liggen die kosten bij de Belgische operatoren een stuk hoger, 10 tot 15 keer hoger, namelijk 4,96 eurocent. Het zijn natuurlijk die kosten, die ofwel doorgerekend worden aan de consument, als hij niet over een gratis sms-plan beschikt, ofwel uitgewisseld worden.

Als men in alle landen tot die gelijkaardige conclusies komt, dan vraag ik mij af waarom het bij ons niet zou lukken. Ik verwees reeds naar de parallel met de voicetarieven, waar elke operator uiteraard monopolist is op zijn eigen markt.

De analyse van ARCEP heeft in Frankrijk geresulteerd in een verlaging van de determinatietarieven tussen de operatoren en dat is uiteindelijk een maximum van 1 eurocent geworden vanaf 2012. Vanaf nu dus. Het is 1 eurocent en bij ons nog steeds bijna 5, dat is toch een heel pak meer. Ik heb uw voorganger daarop ook een paar keren gewezen. Ik hoop dat u in uw strijd met betrekking tot MTR daarvoor ook de nodige aandacht zult hebben.

Erger nog zelfs, voor roaming heeft de Europese Commissie zelfs een *wholesale termination* tarief dat lager ligt dan de Belgische tarieven, 4 cent vandaag, 3 cent vanaf juli 2012 en 2 cent vanaf juli 2014. Als zelfs het afleveren van een sms op een binnenlands netwerk bij ons duurder is dan de roamingtarieven van Europa, is er wel degelijk werk aan de winkel.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

04 Vraag van de heer Peter Dedecker aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de interpretatie van artikel 124 van de wet op de elektronische communicatie" (nr. 8090)

04 Question de M. Peter Dedecker au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "l'interprétation de l'article 124 de la loi relative aux communications électroniques" (n° 8090)

04.01 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, ik verwijs naar artikel 124 van de wet op de elektronische communicatie uit 2005. Die stipuleert: “Niemand mag, een, met opzet kennis nemen van het bestaan van informatie van alle aard die via elektronische weg is verstuurd en die niet persoonlijk voor hem bestemd is, twee, met opzet de personen identificeren die bij de verzending van de informatie en de inhoud daarvan betrokken zijn, drie, onverminderd de toepassing van de artikelen 122 en 123 met opzet kennis nemen van gegevens inzake elektronische communicatie en met betrekking tot een andere persoon”.

Artikel 125 maakt een paar uitzonderingen hierop mogelijk, zoals bijvoorbeeld de garantie van de goede werking van het netwerk en de identificatie voor hulpdiensten. Voor tarifiering is daarentegen geen uitzondering gemaakt. Dat staat natuurlijk uw URL-based billing in de weg, waarbij operatoren bijkomende kosten of eventueel een korting in rekening kunnen brengen voor internetverkeer van of naar bepaalde adressen of voor bepaalde toepassingen op bepaalde websites.

Niettemin zien we natuurlijk vandaag dat operatoren hiermee creatief omspringen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar VT4 Mobile. Die hebben een aanbod waarbij verkeer naar de eigen website met onder meer de videofragmenten daarop, niet meetelt in de datalimiet. Hier kan men van een korting spreken. Men kan natuurlijk wel zeggen dat de informatie wel voor VT4 Mobile zelf bedoeld is, aangezien het om de eigen website gaat. Echter, ook Base biedt een abonnement aan onder de noemer Facebook Zero, waarbij verkeer van en naar een soort *text-based* versie van Facebook niet meetelt in de bundel. Principieel heb ik hier geen problemen mee, integendeel, het kan mensen op het mobiele internet krijgen en de digitale kloof dichten, waarvoor u ongetwijfeld ook gevoelig bent. Dat belet mij echter niet een aantal vragen te stellen.

Ten eerste, zijn genoemde praktijken vandaag wel toegelaten in het licht van artikel 124? In hoeverre waren u of het BIPT daarvan op de hoogte?

Ten tweede, zijn hier ooit klachten voor ingediend of bekend, inzake URL-based billing?

Ten derde, in hoeverre controleert het BIPT proactief de toepassing van artikel 124? Of wacht men af tot er klachten binnenkomen vooraleer met een onderzoek te starten?

Ten vierde, in hoeverre volgt BIPT dit verhaal actief op, in algemene termen?

Ten vijfde, wat is uw persoonlijke opinie met betrekking tot URL-based billing en een eventueel te restrictieve bepaling of interpretatie van artikel 124?

04.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer Dedecker, in tegenstelling tot uw veronderstelling laat de wet in artikel 122 § 2 wel toe dat de operatoren sommige verkeersgegevens opslaan en verwerken met als doel facturen van de abonnees op te stellen. Dat noemen we de URL-based billing, die wordt gefactureerd wanneer men bepaalde websites bezoekt of die, wanneer men bepaalde websites van de operator of van iemand anders bezoekt, net niet meetellen in de datahoeveelheid die iemand mag downloaden volgens zijn abonnement. De wet laat dat dus toe in artikel 122, § 2.

Deze mogelijkheid is onderworpen aan de verplichting voor operatoren om voorafgaand aan de gegevensverwerking aan de abonnees een hele reeks toelichtingen te verstrekken. Deze verwerking is slechts toegestaan tot het einde van de periode van de betwisting van de factuur of tot het einde van de periode waarin de betaling gerechtelijk kan worden gevorderd.

URL-based billing, een manier om diensten aan abonnees te factureren of juist niet te factureren, is dus niet in strijd met artikel 124 als aan de voorwaarden van artikel 122, § 2 is voldaan.

Het BIPT was en is op de hoogte van dergelijke praktijken. Het BIPT heeft ook geen kennis van klachten met betrekking tot URL-based billing. Dat is ook niet verrassend, want dit is iets dat gratis is. Veel klachten komen er meestal niet over iets dat gratis is.

Het BIPT organiseert momenteel geen specifieke controlecampagne. Men veronderstelt dat daar geen grote problemen zijn.

Het BIPT controleert of de tariefplannen die de operatoren voorleggen in overeenstemming zijn met de wetgeving.

De conclusie is dat het artikel 124 niet restrictief is omdat het meer mogelijkheden biedt dan verondersteld, in samenlezing met artikel 122 en artikel 123. URL-based billing is gewoon een praktijk die wettelijk en hedendaags is.

04.03 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal de voorzitter een groot plezier doen en mijn repliek beperken tot de melding dat ik nog zal terugkomen op de netneutraliteitsdiscussie.

Ik dank u voor de toelichting bij uw interpretatie.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 8094 van de heer Peter Dedecker valt weg.

05 Vraag van de heer Peter Dedecker aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de Europese Raad van 13 december 2011" (nr. 8095)

05 Question de M. Peter Dedecker au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "le Conseil européen du 13 décembre 2011" (n° 8095)

05.01 Peter Dedecker (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dit is een vraag die ik liever op voorhand had gesteld aan de toenmalige bevoegde minister Van Quickenborne, maar het is ook interessant om er achteraf op terug te komen.

Op 13 december vond de vergadering van de Europese Raad van ministers voor Transport, Telecommunicatie en Energie plaats. Op de agenda stonden toen in het bijzonder de discussies betreffende het radiospectrumbeleid, de RSPP-discussie, roaming binnen de Europese Unie, de oprichting van het ENISA — European Network and Information Security Agency —, de communicatie van de Commissie inzake netneutraliteit, met de aannahme van de conclusies van de raad en een gedachtewisseling over de digitale agenda.

Graag had ik van u geweten welke standpunten uw voorganger namens ons land ingenomen heeft op deze vergadering.

05.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mevrouw de voorzitter, het was niet mijn voorganger, het was ook ik niet, het was mijn vertegenwoordiger. Op 13 december was de nieuwe regering er. Het waren de mensen van de permanente vertegenwoordiging die, in samenspraak met ons, daaraan deelnamen.

Wat het spectrumbeleid betreft, wij hebben ons onthouden. Dit hebben wij nog gedaan in het verleden, heb ik begrepen, omdat wij daar met Gemeenschappen en Gewesten zitten. Dit betekent dat wij dit misschien nog eens moeten bekijken met het overlegcomité. Ter zake heeft België geen grote rol gespeeld.

Wat betreft roaming zijn wij het initiatief blijven steunen. Het was geen echt initiatief, het was veeleer een eerste gedachtewisseling. Het voorstel van de verordening moet die concurrentie versterken. Wij hebben dit initiatief dus gesteund. Het Pools voorzitterschap heeft ook een vorderingverslag voorgelegd, waarvan wij kennis hebben genomen.

Dat wordt inderdaad, zoals u daarnet ook gezegd hebt, steeds scherper.

Met ENISA was er een voorstel voor de verordening van het Europees Parlement in de raad over het Europees agentschap voor de veiligheid. Dat is toch iets actueel. De derde pijler van de digitale agenda is gericht op een gecoördineerd Europees antwoord op de nieuwe uitdagingen inzake veiligheid van de netwerken en informatie.

De Europese Raad is er niet in geslaagd een akkoord te bereiken over de duur van het mandaat dat aan ENISA moet worden gegeven, en een nieuwe compromistekst werd door het Pools voorzitterschap voorgelegd op basis waarvan de Raad een algemeen beleid zou moeten uitstippelen. België kon dit voorstel, dat aan de basis ligt van een algemeen beleid, bijtreden, in afwachting van de resultaten van de besprekingen die ook in het Europees Parlement aan de gang zijn.

Netneutraliteit is een belangrijk thema, heb ik inmiddels gemerkt, waarover ik mij eens een zondag zal buigen. Als een van mijn kleinkinderen dan vraagt wat ik aan het doen ben, zal ik antwoorden dat ik aan het lezen ben over de netneutraliteit. Dat zal zijn oordeel over mijn stijgende dementie natuurlijk niet verbeteren.

Er zijn in elk geval mededelingen. De Raad heeft conclusies ingediend. Wij moeten de omzetting nog afronden, maar België ondersteunt de Commissie in haar conclusies. Ik ga ervan uit dat zij een goed evenwicht heeft gevonden tussen de belangen van de Europese gebruikers en die van de toegangsleveranciers.

Wij zullen moeten zien wat dat juist betekent, maar het voorontwerp van omzettingswet zal ons in elk geval toelaten die discussie te voeren. Tegen dan zal ik proberen goed te begrijpen waarover het gaat. Het grote principe zit al in de telecomwet, of toch gedeeltelijk. De digitale strategie was gewoon ter informatie.

Ik denk niet dat het een zeer belangrijke Raad was, maar dat is een Raad nooit. De zaken gaan altijd stapsgewijs vooruit. Wij hebben ons daar niet laten opmerken door zeer extreme standpunten. Het is wel mijn bedoeling om zelf naar de volgende Raad te gaan. Dat is logisch. Ook in verband met consumentenzaken zal ik wel wat Europese activiteiten hebben.

05.03 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en ik excuseer mij voor de verwarring. Ik zat er blijkbaar een maand naast. U was toen inderdaad al in functie.

Wat de gevoeligheid voor het RSPD betreft, u weet dat er daarover ook in dit land discussies zijn. Het zou misschien interessant zijn om die discussies af te ronden en een aantal stappen te zetten. Wij moeten er natuurlijk wel voor opletten dat ENISA geen megalomaan orgaan wordt dat zelf wetgeving zal beginnen uit te vaardigen en, bijvoorbeeld, zichzelf mag laten groeien met bijkantoren. Als ik het goed begrepen heb, heeft uw vertegenwoordiger gewoon de conclusies met betrekking tot ENISA gevolgd?

05.04 Minister Johan Vande Lanotte: (...)

05.05 Peter Dedecker (N-VA): De netneutraliteit zal hier inderdaad nog uitvoerig aan bod komen. Ik wens u veel succes met uw studie.

Ik heb ook aan uw voorganger gezegd dat het interessant zou zijn om meer dergelijke discussies te voeren in dit Parlement. Als wij zien wie in dit Parlement op de hoogte is van het radiospectrumbeleid en zaken als ENISA, dan denk ik dat de aandacht ervoor behoorlijk laag is, terwijl die zaken een vrij grote impact zullen hebben op de digitale wereld in ons land. Vanuit de subsidiariteitsgedachte, die ik genegen ben, zou het niet slecht zijn om daarop regelmatig terug te komen.

05.06 Minister Johan Vande Lanotte: Als het niet-technisch is, ben ik het ermee eens. Wij moeten in die Europese discussies het technische vermijden. Het is evident dat daar belangrijke zaken worden beslist met een grote impact. De methodiek van een ambtelijk apparaat bestaat erin ervoor te zorgen dat de zaken technisch worden voorgesteld zodat de discussie “ontmaatschappelijkt” wordt. Ik meen dat wij dit moeten vermijden. Als wij dit kunnen vermijden, heb ik er geen probleem mee om vóór een Raad hierover van gedachten te wisselen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05.07 Peter Dedecker (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik zie een klein probleem. Ik vind mijn volgende vraag niet terug op mijn laptop. Geeft u mij even de tijd om die op te zoeken.

De **voorzitter:** Het gaat om de vraag over de boete toegewezen aan Telenet.

05.08 Minister Johan Vande Lanotte: (...)

05.09 Peter Dedecker (N-VA): Het ziet er zo naar uit. Dat is niet zo handig om af te lezen. *(Een medewerker van de minister overhandigt de tekst op papier)*

De **voorzitter:** Gelukkig is er nog papier, af en toe.

05.10 Minister **Johan Vande Lanotte**: Voor bij een minister van Telecommunicatie is dat wel een beetje...

De **voorzitter**: Een uitschuiver!

05.11 **Peter Dedecker** (N-VA): Het is blijkbaar een slecht bestandsformaat, namelijk docx, en daar doet het besturingsprogramma een beetje moeilijk over. Alle documenten in pdf vormen geen probleem.

05.12 Minister **Johan Vande Lanotte**: Het antwoord op deze vraag zal gehalveerd worden!

06 **Vraag van de heer Peter Dedecker aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de boete toegewezen aan Telenet door het BIPT" (nr. 8097)**

06 **Question de M. Peter Dedecker au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "l'amende infligée à Telenet par l'IBPT" (n° 8097)**

06.01 **Peter Dedecker** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, bedankt voor de medewerking van uw team.

Telenet kreeg van het BIPT een boete van 250 000 euro, toch wel een serieus bedrag, voor het niet adequaat informeren van de klanten omtrent de mogelijkheid om kosteloos een contract te beëindigen nadat Telenet de algemene voorwaarden gewijzigd had.

Over die boete zelf zal ik geen uitspraak doen, want dat komt mij niet toe. Ik trek die dan ook niet in twijfel. Wel wil ik het hebben over het feit dat het meer dan een jaar geduurd heeft vooraleer die uitspraak er kwam. De feiten en klachten dateren van begin oktober 2010. Dat is toch wel een redelijke tijd.

Ook recenter, op 13 juli jongstleden, kondigde Telenet een prijsverhoging aan van contracten met een bepaalde duur met als verantwoording een stijging van de index der consumptieprijzen. De wijze van prijsindexering werd echter niet beschreven in de algemene voorwaarden, terwijl dat eigenlijk wel noodzakelijk is conform artikel 74 van de wet van 6 april 2010.

De aangekondigde tariefverhoging is tevens in strijd met artikel 108, § 2, van de wet van 13 juni 2005, de Telecomwet betreffende de elektrische telecommunicatie, aangezien de algemene voorwaarden niet voorzien in een aan de index van de consumptieprijzen gerelateerde stijging, terwijl dat uitdrukkelijk gevraagd wordt in die wet.

Naast Telenet overtraden ook andere operatoren, zoals Voo en Edpnet, dezelfde artikels, waardoor Test Aankoop besloot om ook die operatoren te dagvaarden of om althans een klacht tegen hen in te dienen.

Wat is de gemiddelde doorlooptijd bij dergelijke klachtenbehandelingen? Waarom duurt het meer dan een jaar vooraleer een uitspraak komt bij het BITP? Kent men daar mogelijkheden voor werklasmetingen? Het is een heikel thema bij Justitie en andere rechtscollages.

Welke initiatieven heeft het BITP in vergelijkbare dossiers genomen? In hoeverre gaat men hier proactief te werk, of speelt men kort op de bal als er dergelijke klachten binnenkomen?

Voor de tweede klacht stelde het BITP onder meer tijdens de hoorzitting naar aanleiding van het Strategisch Plan in deze Kamer "ermee bezig te zijn". Men wilde uiteraard niets zeggen over hangende zaken. Dat begrijp ik maar waarom moet het zo lang duren? Wanneer wordt er een uitspraak verwacht?

Wat is volgens u de impact van dergelijke lange doorlooptijden op de rechtszekerheid van zowel operatoren als consumenten? Hoe kan dat aangepakt worden? Hoe kan men daar rechtszekerheid krijgen, liefst op kortere tijd?

06.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: De beslissing is inderdaad van november. Ik zet "klacht" tussen aanhalingstekens. Het is geen formele klacht tegen BITP. BITP heeft geen formele klachtprocedure. Het is een brief met een klacht. Ik geef het aan omdat het niet zo geformaliseerd is. Naar aanleiding daarvan heeft de FOD Economie, Directie Controle en Bemiddeling, een bezoek gebracht aan Telenet om de contractvoorwaarden en verkoopsvoorwaarden door te lichten en om ervoor te zorgen dat het in overeenstemming was met de wet.

Waarom heeft het zo lang geduurd? Men is eerst bij Telenet geweest, men heeft geluisterd naar de argumenten, dan hebben ze een ontwerpbeslissing gegeven, daarop kon Telenet antwoorden. Pas dan is de procedure doorgegaan. Bovendien heeft men een beetje gewacht omdat de Economische Inspectie ter plaatse aanwezig was. Men heeft het resultaat daarvan afgewacht. De twee procedures liepen parallel. Pas daarna heeft men beslist. Dat is redelijk laat.

Nu is er een zaak rond Cofidis. Er is trouwens ook een parlementaire vraag over gesteld. Als men daar een probleem vaststelt moet men een waarschuwing geven, een voorstel doen en dan heeft men zes maanden tijd om definitief te antwoorden. Dat zijn lange termijnen. Ik vind dat ook lang. Dat is een jaar. In de uitleg die men geeft zit ook wel iets. Men wil twee verschillende zaken op elkaar afstemmen. Men geeft een voorstel. Dat is alsof de rechter zou zeggen: ik geef u zoveel, denk er twee maanden over na en kom dan terug.

Het is vrij courant in economische dossiers. Dat heb ik in het buitenland ook al gezien. Men deelt de ontwerpbeslissing mee en wacht op de reactie.

Ik geef deze uitleg en er zit daar wel iets in, maar ik weet het niet goed. De FOD Economie doet er ook enkele maanden over om dit uit te klaren. Dat is logisch, want zij beschikt immers niet over 30 mensen.

Ik heb er begrip voor dat dit lang duurt, maar of dat het meest essentiële is, weet ik niet. De procedure wordt opgestart en men krijgt een ontwerpbeslissing. Dat is voor het bedrijf dan meestal al een teken dat het aanpassingen zal moeten doervoeren. Ze doen dat ook vrij vlug, zeker wanneer de FOD Economie dan nog eens komt. Dat is tenslotte het belangrijkste.

Wat de zaak van juli, augustus 2011 betreft, is er een klein misverstand. Een bedrijf mag indexeren, ook als er geen index is voorzien in de algemene voorwaarden. Zij moet dan wel aan de mensen individueel melden dat zij mogen vertrekken.

In dit specifieke geval, heeft Telenet dit in 2011 effectief gedaan. Naar aanleiding van de prijsverhoging heeft Telenet een individuele kennisgeving aan zijn abonnees gericht na het onderzoek van het BIPT.

Men heeft dat onderzocht en besloten dat dit in overeenstemming is met artikel 108, § 2 van de Telecomwet. Zij hebben beslist daarvoor geen procedure in te stellen. Als er geen indexformule is, mag men het doen, maar dan moet men individueel verwittigen dat men dat zal doen, maar dat de mensen kunnen veranderen. Dat is de wet. Het BIPT heeft die regel gecontroleerd en toegepast.

Dit is wel een belangrijke nuance: geen indexering, men mag het doen. Dat betekent dat als men het niet aanvaardt, men ergens naartoe kan gaan. Dit is een belangrijke nuance bij wat u zegt. U zegt dat dit niet is opgenomen in de algemene voorwaarden en men het dus niet mag doen. Het staat niet in de algemene voorwaarden, dus men mag het enkel doen met individuele kennisgeving.

Het jaar daarvoor had men die individuele kennisgeving niet gegeven, vandaar die boete. Die boete werd niet opgelegd voor de verhoging, maar voor de niet-kennisgeving.

06.03 Peter Dedecker (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik merk dat het niet zozeer aan de werklast bij het BIPT lag dat het zolang heeft geduurd, maar aan de interferentie van twee procedures en aan het feit dat die procedures misschien niet erg efficiënt zijn. Er moet misschien worden gekeken naar efficiëntere procedures.

06.04 Minister Johan Vande Lanotte: De procedures zijn wel efficiënt, want men heeft zijn praktijk wel onmiddellijk veranderd. Dat zegt genoeg.

06.05 Peter Dedecker (N-VA): Dan ben ik heel benieuwd naar het resultaat daarvan.

06.06 Minister Johan Vande Lanotte: Hun praktijk is de mensen individueel te verwittigen. Daarover ging de boete.

06.07 Peter Dedecker (N-VA): U bedoelt dat Telenet zijn praktijk heeft veranderd. Ik dacht dat u de procedure bij het BIPT bedoelde.

06.08 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat is efficiënt. Na vier maanden was het duidelijk dat men moest veranderen, dus is men daarmee begonnen.

Dat is ook een efficiëntiegevolg van de klacht.

06.09 **Peter Dedecker** (N-VA): Dat is inderdaad een mooi resultaat. Ik denk dat het goed is dat Telenet die beslissing heeft genomen. Dat is positief.

De vraag rijst wel of het bij het BIPT ook zo lang zal duren als er gelijkaardige klachten komen. Ik denk dat wij daar ook een structurele oplossing moeten zoeken.

We moeten er ook voor zorgen dat de twee procedures, de procedure bij het BIPT en de procedure bij de Economische Inspectie, niet interfereren of elkaar niet vertragen. Ik denk dan aan een una via-regeling, zoals in de fiscaliteit.

06.10 Minister **Johan Vande Lanotte**: Men gaat daarover afspraken maken. Men heeft mij al gezegd dat men tussen het BIPT, het FSMA en de Economische Inspectie afspraken wil maken of die samenwerking te optimaliseren. Die ontwerpprotocollen zijn zelfs in uitwerking.

06.11 **Peter Dedecker** (N-VA): Is dat een recente afspraak?

06.12 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ja, men is daaraan begonnen onder de vorige regering, maar dat kon niet worden afgewerkt. Het FSMA is daarmee bezig. Bij het BIPT heeft dit ook te maken met de overheveling van personeel en het regelgevend kader en afspraken over wie wat doet. Men heeft mij in het eerste directiecomité dat ik heb bijgewoond ook gezegd dat men dit graag zou afwerken. Ik ga ervan uit dat dit de komende maanden zal gebeuren.

06.13 **Peter Dedecker** (N-VA): Ik kijk ernaar uit.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07 Questions jointes de

- M. Damien Thiéry au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la sécurité des réseaux belges de téléphonie mobile" (n° 8538)

- M. Tanguy Veys au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la sensibilité des réseaux mobiles au piratage" (n° 8713)

07 Samengevoegde vragen van

- de heer Damien Thiéry aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de veiligheid van de Belgische mobiele telefonienetwerken" (nr. 8538)

- de heer Tanguy Veys aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de inbraakgevoeligheid van mobiele netwerken" (nr. 8713)

07.01 **Damien Thiéry** (FDF): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil u graag feliciteren met uw benoeming als minister. Men zegt steeds dat wij in België mensen met heel veel ervaring nodig hebben. De toekomst zal uitwijzen of u *the right man in the right place* bent. Ik wens u in elk geval heel veel succes.

Monsieur le ministre, une étude couvrant 31 opérateurs de téléphonie mobile a conclu que la sécurité des réseaux belges n'était pas suffisante. En particulier, cette étude révèle que, parmi les 31 réseaux étudiés, Belgacom-Proximus en Belgique et deux opérateurs, en Suisse et en République tchèque, étaient moins fiables en termes de protection contre l'usurpation d'identité en vue, notamment, d'appeler et d'envoyer des sms. Si Belgacom-Proximus apparaît dans le rapport comme étant le moins sûr, les autres opérateurs belges ne sont pas épargnés.

Mobistar annonce, dans la presse, que la sécurité des clients est "notre priorité numéro un. Nous la surveillons au jour le jour pour protéger notre réseau en fonction de notre analyse et de l'évolution des technologies". Que la sécurité des clients soit prioritaire, je m'en réjouis. En revanche, j'ai été surpris d'une déclaration de Proximus, à propos de la personne qui a testé le niveau de sécurité du réseau, selon laquelle

"cette personne utilise des techniques illégales de piratage pour tester notre réseau et publie des conclusions sans même nous permettre d'évaluer son protocole de test". Selon moi, il est évident que c'est dans le cadre d'un piratage que l'on utilise ce genre de méthode; sans cela, cette situation n'aurait pas lieu d'être!

Le spécialiste en sécurité à l'origine de cette étude, M. Kartsen Nohl, a déclaré que ces opérateurs pourraient facilement corriger les vulnérabilités de la norme gsm, en mettant à jour le système, qui date des années 1980. Sa recherche a révélé que seuls deux opérateurs, T-Mobile en Allemagne et Swisscom en Suisse, utilisaient déjà cette mesure de sécurité renforcée, qui consiste à ajouter un chiffre au hasard à la fin de chaque commande pour contrecarrer le décodage. L'étude considère que la vulnérabilité majeure décelée parmi les opérateurs ne nécessite pas d'investissement considérable, mais – et cela me semble quand même plus inquiétant – relève de leur inertie, voire d'une répartition inadéquate des priorités.

À l'heure où les utilisateurs de gsm s'en servent non seulement pour communiquer, mais également pour effectuer des achats commerciaux ou gérer leur compte en banque, la sécurisation des réseaux doit constituer une priorité. La presse indique que vous auriez demandé à l'Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT) d'enquêter sur la sécurité des réseaux gsm, ce qui correspond bien à ses missions en vertu de l'article 8 de la loi sur les télécommunications.

Pouvez-vous me confirmer que vous avez demandé à l'Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT) d'enquêter sur la sécurité des réseaux gsm? Le cas échéant, quelles sont les données que vous avez obtenues?

Pouvez-vous me faire savoir s'il y a eu un contact avec les sociétés belges concernées pour connaître leur point de vue? Il est toujours intéressant de savoir ce qu'elles en pensent.

Comptez-vous communiquer les mesures envisagées par le gouvernement, s'il y a vraiment des risques d'atteinte à la sécurité des réseaux que les opérateurs auraient dû déceler et corriger, surtout s'ils se sont révélés justifiés par les enquêtes?

07.02 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, de aanleiding voor mijn vraag was een gelijkaardige bezorgdheid. Het is namelijk zo dat de Duitse beveiligingsexpert Karsten Nohl eind 2010 naar buiten kwam met de resultaten van een test op het vlak van de inbraakgevoeligheid van in totaal 31 mobiele netwerken in Europa, Marokko en Thailand. Uit deze proeven bleek dat hij met een gsm van zeven jaar oud per operator minstens honderd pogingen heeft gedaan om de beveiliging te testen. Het zwakke punt ligt volgens de betrokkene bij de signalen die een telefoon en het netwerk met elkaar uitwisselen en bij het begin van een gesprek. Door die na te bootsen slaagde hij er blijkbaar in bij die netwerken in te breken.

Opvallend was bovendien dat de Belgische gsm-netwerken in de test niet al te best scoorden. Bij het af luisteren van gesprekken waren meer dan een derde van de pogingen succesvol. De cijfers die hij gaf waren 35,70 % voor Proximus, 39,40 % voor Mobistar en 46,94 % voor Base. De locatie van de beller bepalen ging minder vlot bij Base met 13 % maar verbazend simpel bij Mobistar met 45,81 %. Met een score van 57,22 % bengelt Proximus op dat vlak zelfs helemaal onder aan de lijst. De identiteit van een klant van Base, 39,84 %, is dan wel makkelijker vast te stellen dan die van een klant bij Proximus, 20,24 % of bij Mobistar, 29,97 %. Volgens Nohl kan de beveiliging al beduidend worden verbeterd door een simpele software-ingreep. Die oplossing zou al sinds 2008 bekend zijn maar volgens Nohl passen de Belgische mobiele operators ze niet toe. In repliek daarop heb ik reeds van Belgacom vernomen dat het wel gaat om een simpele ingreep maar dat die enerzijds duur is en anderzijds tot gevolg zou hebben dat klanten die nu nog met een verouderd toestel bellen niet meer in staat zouden zijn om gebruik te maken van het netwerk.

Dat is natuurlijk een afweging die wij als leden van het Parlement of als commissie moeilijk kunnen maken. Ik vermoed echter wel dat u er vanuit uw bevoegdheid als minister over moet waken dat het mobiele netwerk voldoende beveiligd is. Ik weet dat men daar tot in het absurde kan in gaan. Er zal altijd wel iemand zijn die kan inbreken in bepaalde netwerken, al was het maar door nalatigheid van de gebruikers zelf. Ik meen echter dat u toch een aantal maatregelen of elementen in overweging moet nemen om een bepaalde basisveiligheid te garanderen. In antwoord daarop heb ik al vernomen dat het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie eind vorig jaar heeft verklaard – mede op aangeven van u – dat het de veiligheid van de Belgische gsm-netwerken zou onderzoeken. Als zou blijken dat de veiligheid onvoldoende is, dan zouden de Belgische telecomoperators verplicht worden om in bijkomende veiligheidsmaatregelen te investeren.

Wij hebben de communicatie gehad. U hebt als minister, soms in tegenstelling tot uw eerste minister, daarop zeer snel en accuraat de dag zelf gereageerd en gezegd dat deze problematiek aan de orde was.

Ik wens echter toch te vernemen of u die bevindingen van de Duitse beveiligingsexpert Karsten Nohl bijtreedt, want Belgacom relativeerde dat toch wel in zekere zin. Zo ja, welke maatregelen hebt u genomen? Bevestigt u bij deze ook de opdracht die u gegeven hebt aan het BIPT? Zo neen, waarom niet?

In navolging van de communicatie die er reeds geweest is met het BIPT, zijn de conclusies van het BIPT reeds beschikbaar? Zo ja, wat zijn die conclusies en welke maatregelen werden er genomen? Zo neen, wanneer zijn die wel beschikbaar?

07.03 Johan Vande Lanotte, ministre: Chers collègues, l'IBPT a effectivement été chargé d'effectuer une enquête. Selon les articles 113 et 114 de la loi relative aux communications électroniques, l'IBPT est compétent en matière de sécurité. Je cite: "Compte tenu de l'état de la technique et du coût de leur mise en œuvre, ces mesures garantissent un degré de sécurité adapté au risque existant."

Je cite ce texte parce qu'on y trouve les mots "l'état de la technique", "coût de leur mise en œuvre", "mesures qui garantissent un degré de sécurité adapté au risque existant". Il y a beaucoup de mou dans la loi: ce n'est pas oui ou non, cela ne signifie pas que si une personne sait entrer dans un réseau, on doit le changer, mais cela ne veut pas dire non plus qu'il ne faut rien faire. Beaucoup de discussions sont possibles.

C'est l'IBPT qui en est chargé et qui suit avec beaucoup d'attention les déclarations de M. Karsten Nohl. Suite à sa dernière étude qui a été répercutée par les médias, les services de l'IBPT ont commencé une enquête, comme je le leur ai demandé. Je suppose qu'ils l'auraient menée de toute manière spontanément.

In het kader van dat onderzoek heeft het BIPT begin 2012 contact opgenomen met de verschillende leveranciers, de verschillende operatoren van mobilofonie om op basis van een vragenlijst zicht te krijgen op de toekomst. Wij weten uiteraard dat we evolueren naar 4G-netwerken die uiteraard weer andere vereisten zullen stellen, maar ook een aantal problemen zullen oplossen. Men verwacht het antwoord rond half januari. Het BIPT zal ook een interne analyse doorvoeren, naast een analyse van de operatoren zelf.

Er zullen ongetwijfeld indicaties zijn van het feit dat 100 % veiligheid niet kan worden gegarandeerd. Als men binnenraakt, raakt men eenmaal binnen.

Comme le disait M. Thiéry, ce n'est pas parce qu'on ignore la manière dont il est entré qu'il n'a pas pu entrer. C'est clair.

Dat is nogal logisch. Dat is het dus.

Ik verwacht dat het BIPT in principe zal moeten beslissen over de verhouding tussen de prijs en het resultaat, wat ook een maatschappelijke kant heeft.

Het argument van de operatoren is dat als zij het nu invoeren, ik meen 10 % van de gebruikers hun gsm moeten weggooien. Tien procent is in verhouding een afwijking. Met de 4G-toepassing zullen zij, naar ik heb begrepen, sowieso hun gsm moeten weggooien. Zij kunnen dan ook redeneren dat, wanneer zij hun gsm dan toch moeten weggooien, zij dan meteen klaar zijn voor 4G. Zij kunnen ook beslissen om hun gsm weg te gooien op het moment dat 4G in werking treedt. Een en ander zal afhankelijk zijn van de snelheid waarmee 4G wordt ingevoerd.

Wat ik hier nu vertel, is echt wel *high level profile*. Wij moeten goed nagaan hoeveel gebruikers door de maatregel worden geraakt, hoeveel een en ander zal kosten, hoe wij het zullen aanpakken en hoe snel de vervanging van het betrokken aantal gebruikers is. Misschien zal de genoemde 10 % over een jaar immers maar 5 % meer zijn. Wij moeten dus ook nagaan wat de natuurlijke evolutie is wanneer wij de invoering versnellen.

De gegevens zullen wij denkelijk van het BIPT krijgen, waarna het BIPT de beslissing moet nemen. Ik ga er echter van uit dat het mij zijn beslissing vriendelijk zal communiceren. Wij zullen dus nog zien.

Het gaat echter om een afweging van prijs en veiligheid. Daarop komt het ongeveer neer.

07.04 Damien Thiéry (FDF): Monsieur le ministre, merci. Manifestement, il nous est nécessaire de faire preuve de plus de rigueur; rigueur est un mot que j'apprécie particulièrement. Cela signifie un niveau de sécurité maximal et pas seulement adapté; vous en êtes parfaitement conscient puisque vous l'avez dit vous-même. D'autant plus que les gens utilisent chaque jour davantage leur gsm non seulement pour téléphoner, mais aussi pour payer leurs factures ou pour contrôler leur compte bancaire.

Ma dernière remarque sera donc que j'espère qu'un timing est prévu auprès de l'IBPT afin d'obtenir leurs recommandations et un niveau de sécurité.

07.05 Johan Vande Lanotte, ministre: Ils auront les éléments à la mi-janvier et ils pourront donc émettre un avis sans doute au début du mois de février.

07.06 Damien Thiéry (FDF): In dat geval zullen wij nog zien op het moment zelf en dat analyseren. Bedankt voor uw antwoord.

07.07 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik begrijp de overwegingen die gekoppeld zijn aan de vaststellingen. Enerzijds is het zeer belangrijk dat men de gebruikers duidelijk maakt dat als men nog gsm's van de eerste generatie gebruikt, er mogelijk risico's zijn op inbreuken, zoals telefoongesprekken afluisteren, of zelfs bellen op hun rekening.

Er is ook de vaststelling dat men een keuze moet maken om die mensen volledig — u spreekt over 10 % — uit te sluiten van de toegang tot het mobiele netwerk, als men echt de garantie wil dat het quasi veilig is. 100 % veiligheid is natuurlijk zeer moeilijk te garanderen.

U sprak over half januari voor het BIPT en het is nu 17 januari, dus wij zitten in de buurt. Ik vermoed dat zij nu de gegevens verwerken. De communicatie is belangrijk; enerzijds moet men de gebruikers bewust maken van het risico. Belangrijk is dat mensen weten dat als zij nog beschikken over een zeer oud gsm-toestel, het risico van misbruik groter is. Ik zeg niet dat het effectief gebeurt, dat mensen te kwader trouw zijn en ergens misbruik van willen maken, maar de klanten moeten zich daar wel van bewust zijn.

Anderzijds, 10 % is niet veel, maar nog altijd veel. Ook die mensen moeten nog toegang krijgen tot het mobiele netwerk. Men moet de mensen niet onnodig op kosten jagen, maar al die overwegingen moeten een element zijn om de veiligheid te garanderen.

Los van de betaalbaarheid hoop ik dat daarmee rekening zal worden gehouden. Als de resultaten en de bevindingen beschikbaar zijn, hoop ik dat u daaraan, in uw hoedanigheid van minister, de nodige gevolgen zult verbinden.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

08 Question de Mme Karine Lalieux au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "les appels illimités proposés par Numericable vers le Maroc" (n° 8709)

08 Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "het abonnement van Numericable waarmee men onbeperkt kan bellen naar Marokko" (nr. 8709)

08.01 Karine Lalieux (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, cette question date du mois d'octobre. Comme votre prédécesseur, M. Van Quickenborne, ne venait pas vraiment répondre aux questions télécoms, celles-ci ont été, à chaque fois, reportées. Quant à vous, vous réagissez rapidement et je vous félicite déjà!

Un forfait Duo ou Triple Play avec communications illimitées vers le Maroc sur tous les numéros fixes et 60 minutes d'appels gratuits sur les mobiles marocains, voilà une offre qui a suscité l'engouement. Mais, comme souvent en Belgique, "illimité" n'a pas forcément la même définition qu'ailleurs, surtout quand les contrats sont modifiés unilatéralement en cours de route. En effet, en septembre 2011, Numericable avait envoyé un courrier à ses abonnés afin de les avertir de la modification de son offre illimitée. Dans le même temps, il les avait invités à se renseigner auprès du service clientèle pour connaître le montant à apurer

avant l'envoi de la facture rectificative.

Ainsi, des centaines de personnes se sont vu réclamer des sommes astronomiques pouvant aller jusqu'à 12 000 euros. Numericable a néanmoins proposé d'annuler un certain pourcentage de la facture, à titre commercial sans doute. Nous pouvons évidemment très largement douter de la légalité de cette modification unilatérale du contrat. Cet exemple montre la nécessité d'améliorer la protection du consommateur en matière de télécoms, tel que vous l'avez d'ailleurs dit dans votre note de politique générale.

Monsieur le ministre, le SPF Économie a-t-il reçu des plaintes? Une enquête sur Numericable est-elle diligentée?

08.02 Johan Vande Lanotte, ministre: Madame la présidente, madame Lalieux, en effet, la direction générale Contrôle et Médiation - l'Inspection Économie, comme on l'appelait jadis -, a reçu jusqu'à aujourd'hui six plaintes de consommateurs dénonçant des problèmes avec le système de facturation forfaitaire depuis septembre 2011. Les montants en jeu dans les plaintes reçues s'étendent de 406 euros à 5 058 euros.

Comme vous l'avez décrit, les clients paient un forfait, le Triple Pack Maroc, qui prévoit des appels illimités vers les téléphones fixes et 60 minutes vers les téléphones mobiles. Or, il semblerait que des appels aient été facturés hors forfait comme étant des appels vers des téléphones mobiles au Maroc, ce qui revient évidemment plus cher.

La Direction générale mène actuellement une enquête sur base de la loi relative aux pratiques du marché, notamment en vue de déterminer si le prix a été indiqué correctement et s'il y a eu ou non pratique déloyale. Cette enquête est toujours en cours, mais l'administration n'hésitera pas à verbaliser, si nécessaire, le responsable de l'infraction.

J'ajoute que l'article 108, § 2 de la loi sur les télécommunications stipule qu'une modification du contrat passé – il s'agit d'une disposition spécifique en vue de la protection du consommateur – entre un opérateur et un abonné est possible, à condition que ce dernier soit averti au moins un mois à l'avance du projet de modification contractuelle et que l'opérateur l'avertisse en même temps de la possibilité qu'il a de mettre fin au contrat sans pénalité au plus tard le dernier jour qui suit l'entrée en vigueur des modifications s'il n'accepte pas les nouvelles conditions.

Le Service de médiation pour les télécommunications a reçu plusieurs dizaines de plaintes – j'ai le sentiment que c'est ce service qui a reçu la plupart des plaintes – au sujet de la modification des conditions contractuelles que Numericable appliquait à son offre d'appels illimités vers le Maroc. Il a informé l'IBPT du problème qui, en novembre 2011, a ouvert un dossier à ce sujet. Il procède actuellement à un examen approfondi.

Deux instances mènent donc actuellement des recherches. Cela dit, je profite de l'occasion pour dire qu'une solution devra être trouvée. Il faut une concordance dans les enquêtes. Cependant, les sujets sont quelque peu différents puisqu'il s'agit ici d'un problème d'indication de prix. Quant aux télécommunications, il s'agit surtout de prévoir que toute modification doit faire l'objet d'une information individuelle. Nous avons d'ailleurs connu ce genre de problème avec Telenet qui n'avait pas averti ses clients.

Reste la question de savoir comment l'argent sera remboursé. Mais le gouvernement a prévu des *class actions* qui doivent pouvoir s'appliquer dans ce cas. En effet, tous les intéressés n'entameront pas une action individuelle, mais plus facilement une action de groupe où ils peuvent se dire qu'ils pourront obtenir gain de cause après constat de l'IBPT notamment.

08.03 Karine Lalieux (PS): Madame la présidente, je remercie le ministre pour sa réponse. Évidemment, les télécoms essayent de proposer des produits de plus en plus alléchants – la concurrence est très grande – destinés à des publics très ciblés et très captifs à un moment donné par rapport à leurs demandes et leurs besoins. Et Numericable n'en est pas à son premier essai. Auparavant, lorsque c'était Coditel, il y a eu énormément de procès contre cette société.

08.04 Johan Vande Lanotte, ministre: Numericable était anciennement Coditel?

08.05 Karine Lalieux (PS): Oui! Il y a eu tellement de casseroles – d'ailleurs, on en a beaucoup débattu

ici – qu'ils ont changé de nom. Cela va mieux, mais ils sont quand même en grande difficulté. Ils ont été revendus, etc.

C'est typique des opérateurs télécoms qui essaient de rendre captifs par des offres alléchantes, qu'ils ne respectent pas, parce que cela leur coûte trop cher. À un moment donné, ils ne savent donc plus assurer.

Par conséquent, je continuerai à suivre ce dossier de manière attentive.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van de heer Tanguy Veys aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de duur van gsm-licenties" (nr. 8712)

09 Question de M. Tanguy Veys au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "la durée des licences GSM" (n° 8712)

09.01 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, terwijl wij volop bezig zijn met de toekenning van de 4G-licenties, de prijs en de mogelijke kandidaten, is het nuttig om even de duur van de lopende gsm-licenties te bekijken. Ik heb al geprobeerd om daar meer informatie over te vinden, bijvoorbeeld via de website van het BIPT, maar ik had u als minister daar toch graag in gekend.

Naar men mij meedeelt, zijn de lopende gsm-licenties toegekend voor drie jaar. Er zou sprake van zijn om die termijn van drie jaar tot twee jaar te verminderen.

Mijnheer de minister, wat is uw standpunt omtrent die looptijd van drie jaar? Beschouwt u die als meest geschikt? Zo ja, wat is uw motivatie daarvoor? Zo neen, waarom niet?

Als die termijn van drie jaar volgens u niet geschikt is, in welke zin moet die dan aangepast worden? Moet die verminderd worden tot twee jaar en op welke wijze en wanneer zal dat dan gebeuren? Als u daarentegen van oordeel bent dat die termijn langer moet zijn, dan verneem ik eveneens graag uw standpunt ter zake.

09.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer Veys, in tegenstelling tot uw veronderstelling, zijn de vergunningen niet voor drie jaar toegekend, maar wel als volgt.

Voor gsm's zijn de 2G-vergunningen voor vijftien jaar toegekend, met een verlengingsmogelijkheid van vijf jaar. Het gaat om een stilzwijgende verlenging. De licenties voor 3G zijn toegekend voor twintig jaar, dus niet vijftien plus vijf zoals bij 2G, maar twintig. De 4G-licenties zullen eveneens vijftien jaar gelden.

De eerste termijn voor de 2G-gsm-vergunningen liep tot 2011 voor Proximus en tot 2010 voor Mobistar. Voor KPN/Base loopt hij tot 2013. De vergunningen van Proximus en Mobistar zijn, omdat zij niet gereageerd hebben, stilzwijgend verlengd met vijf jaar. Dat heeft toen nog enige discussie teweeggebracht in het Parlement. Daarbij rijst de vraag of dat ook voor Base wel kan. Daarover loopt er blijkbaar een proces. Dat is geen mooie historie geweest. In ieder geval betekent het dat die licenties sowieso lopen tot respectievelijk 2015, 2016 en 2018.

Ik kom dan aan de 3G-vergunning, de UMTS-vergunning. Die vergunningen lopen voor Proximus, Mobistar en Base tot in 2021. De vierde 3G-vergunning, de vierde UMTS-vergunning, die Telenet heeft, loopt ook tot 2021. Die is later van start gegaan, maar men heeft die blijkbaar dezelfde afloopdatum gegeven. Die vergunning heeft een kortere looptijd gekregen, om dan in 2021 alles weer in concurrentie te kunnen stellen.

De 4G-licenties, die er moeten komen, lopen ook voor vijftien jaar.

09.03 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de minister, u hebt niet echt uw appreciatie, uw standpunt gegeven. U gaat zich dus houden aan de huidige wetgeving; het is niet dat u van oordeel bent dat die moet aangepast worden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.12 uur.

La réunion publique de commission est levée à 17.12 heures.